

Preek over Jesaja 26:1-6

- 10 december 2017
- Kees van Dusseldorp
- 2^e advent: themaserie: Wees niet bang!
- mmv Cantiamo

Liturgie:

2^e adventskaars

votum en groet

Ps.24:2,5

wetslezing

adventchallenge 2

Ps.76:1,3

gebed

lezen: Jes.2:1-5

adventslid:1,2 (Cantiamo doet voorzang)

Jes.25-26:6

Luk.21:20-28

kindermoment groep 5-7

Ld.28 **

preek: Jes.26:1b: 'Wij hebben een sterke stad'.

Ps.48 (De Nieuwe Psalmberijming) **

gebed

collecte. tijdens de collecte zingt Cantiamo 'Ik zie uit naar de Heer'

Gz.165

zegen

Gemeente van Christus,

** volkslied: identiteit en verbondenheid

Denk jij ook dat Willem van Oranje een voetballer is? Serieus, er zijn mensen die dat denken. Gebrek aan kennis van de geschiedenis van ons land. Gebrek aan betrokkenheid en Nederlandschap. Het heeft de nieuwe regering ertoe gebracht om Wilhelmuslessen verplicht te stellen op alle basisscholen. Het Wilhelmus, genoemd naar Willem van Oranje. Er zijn mensen die alle vijftien coupletten kennen. Maar bijna iedereen kan het eerste couplet meezingen, en de meeste christenen kennen ook het zesde. Hoewel sommige mensen er niets mee hebben, ervaren de meeste Nederlanders een stuk emotie als het wordt gezongen. Het doet iets met jouw identiteit. Wie ben je, waar hoor je bij? Het geeft een stuk verbondenheid met heel verschillende mensen. Je bent Nederlander.

Behalve ons volkslied, kennen sommige provincies ook een eigen volkslied. Je weet wel ;). Dat is voor mij een beetje lastig, want ik ben geen Groninger van geboorte. Maar ik mag toch meezingen, omdat ik hier woon. Er gebeurt iets als mensen het zingen. Je hoort de betrokkenheid, het geeft verbondenheid. Samen sterk, wat er ook gebeurt, zelfs als een half dorp herbouwd moet worden. Het lied typeert de mensen, het landschap, de cultuur. Wie het zingt, houdt van Groningen. En van Groningers. Ik herinner mij nog uit mijn studententijd, dat de Groninger studenten in Kampen het tijdens vergaderingen soms uit volle borst begonnen te zingen. Daar konden de Friezen niet tegenop. Een volkslied is soms een strijdlid.

Een land, een provincie. Ook veel plaatsen hebben een eigen lied. Het volkslied van Hoogezand, het Asser stedelielid, noem maar op. Ik heb gezocht, maar kon zoiets niet voor Slochteren of Schildwolde vinden. Een gezamenlijk lied verbindt mensen.

** het stadslied van Jesaja: schurend, spannend

Zouden christenen ook zo'n volkslied hebben? Christenen kennen heel veel liederen. Oude en nieuwe. Zou er één lied zijn, dat over de hele wereld door christenen wordt gezongen? 'Amazing Grace' misschien. Of 'Stille nacht'. Maar dat is niet echt een volkslied waarin onze gezamenlijke identiteit en verbondenheid wordt bezongen.

Jesaja heeft voor ons wel zo'n lied. Een stadslied. Waarin de schoonheid van de stad wordt bezongen. Waarin de bewoners worden getypeerd. Waarin de vijanden van de stad worden gewaarschuwd. <> 'Wij hebben een sterke stad', <> zo zongen we het net. Een lied voor de bewoners van de Godsstad. Voor de gelovigen.

'Op een dag zal in Juda dit lied klinken' profeteert Jesaja. En hij leert het zijn volksgenoten vast aan. Met het oog op die toekomst. Een lied voor Gods kinderen, dat een profetie is. De stad die in dit lied wordt bezongen is nog niet 100% herkenbaar. Je woont er nog niet. De stad is er nog niet. En toch is het stadslied al gemaakt. Daarom is het een schurend lied. Spannend om te zingen.

Het is alsof je tijdens de bezetting toch het volkslied gaat zingen. Spannend. Ze deden het, hoewel het streng verboden was. De onderduikers, de mannen en vrouwen van het verzet, de gewone mensen. Bij een geheime radio, op een koninginnedag. Om elkaar te

bemoedigen. Om zichzelf niet te verliezen. Om de verwachting op peil te houden en het vertrouwen weer te vinden dat het eens goed zou komen.

Het zingen van een volkslied is soms spannend. Stel je voor dat kinderen in Syrië alvast op school het Wilhelmus gaan oefenen. Omdat ze weten dat de tijd van vluchten eraan komt. En ze alvast iets voor het nieuwe vaderland willen voelen. En zo staan ze hier: mensen met Marokkaanse achtergrond, met Chinese of Iraakse achtergrond. Ze zingen het Wilhelmus mee. Het is ook hún koning en koningin. Ze willen zich inzetten voor Nederland. En sommige Nederlanders maar zeggen dat je daarvoor toch op z'n minst een blanke huid moet hebben...

Ach, in dit geval is het meer het symbool dan de inhoud van ons volkslied. Maar soms is het spannend om je volkslied te zingen. Ook dit lied dat Jesaja aanreikt aan de inwoners van de Godsstad. Het is een profetie. Je zingt het lied van de stad die er nog niet helemaal is. Waar je nog niet woont. Een stad die als ongewenst wordt beschouwd. En toch zing je nu al het lied. 'Wij hebben een sterke stad'. Dat doet iets met je. Je laat je opnemen bij de groep toekomstige bewoners van de Godsstad. Daar ligt je identiteit. Je zingt jezelf moed in. Je brengt je leven weer op spanning. Waar gaat het ook al weer over? Waar ligt mijn toekomst? Hoe houd ik het doel voor ogen? Bij wie hoor ik eigenlijk?

** breekt het aardse leven open

Lieve mensen, hier ligt voor mij de kern van de preek vanmorgen. Wat er in ieder geval met mij gebeurde toen ik mij met dit stadslied bezighield. Het bracht mijn leven weer op spanning. Ken je dat niet? Je bent zo druk met van alles en nog wat. Opleiding, werk, gezin. Mooie en lastige situaties komen voorbij en leggen beslag op je gedachten en je gevoelens. Relaties houden je bezig, je eigen gezondheid en balans vragen aandacht. Zo aan het eind van het jaar raken velen vermoeid. Nog versterkt als de dagen kort en grijs zijn. Door alle drukte wordt je blik naar beneden getrokken. Maar daardoor vloeit er een stuk noodzakelijke en heilzame spanning uit je leven weg. Je doet van alles op aarde, maar waar is de hemel? Je geniet van het goede en je probeert te dealen met het kwaad. Maar waar ben je mee bezig? Je voldoet aan wat anderen zeggen en willen. Maar waar doe je het voor? Je luistert goed naar jezelf. Maar waarheen ben je op weg? Je praat met mensen, je voert discussies, je zoekt naar oplossingen. Maar waar gaat het eigenlijk over?

En dan wordt je ineens zo'n stadslied aangereikt. Voor de bewoners van de Godsstad. Een profetisch lied. Een schurend lied. Een lied omhoog! Wat mij betreft een noodzakelijk lied. Om in vertrouwen te leven. Om moed te vinden. Om keuzes te maken. Een lied dat het aardse leven openscheurt. Om daar hemels licht te brengen. Een lied tegen doormodderen, tegen saaiheid, tegen meedeinen. Een heilzaam lied. Een reddingslied. Kan ik je bewegen om met mij mee te kijken? Om dit stadslied te onderzoeken? En je erin mee te laten nemen? Om weer tot leven te komen? 'Wij hebben een sterke stad'.

** de enige stad die niet vergaat

Volken raken op drift, machthebbers worden verslagen, de aarde wankelt. Planten groeien niet meer, dieren sterven uit, mensen raken gevangen. God bezoekt de mensheid. Aan het einde van zijn geduld. Dat is de achtergrond van dit nieuwe stadslied. De mensen verbreken het eeuwig verbond van God. Niet eenmaal of tienmaal, maar voort-

durend en welbewust. 'God is er niet', zeggen ze. 'En als Hij toch bestaat, merken we er niets van. We houden er geen rekening mee'. 'Gods regels zijn verstikkend', zeggen ze. 'Ze beperken mijn persoonlijke ontwikkeling. Ik mag toch voor mijzelf kiezen? Voor mijn geluk? En als anderen last hebben van mijn keuzes, dan moeten zij daar maar mee leren omgaan. Hulpverleners genoeg om hen te ondersteunen.'

Aan het einde van zijn eeuwenlang geduld, staat Gods oordeel. De hele wereld gaat onder in chaotische en angstwekkende taferelen. Zo spreekt Jesaja Gods Woord. Je kunt het nalezen in hoofdstuk 24. De hele wereld gaat eraan. De hele wereld? Nee, één stad blijft overeind. Eén stad gaat niet kapot. In één stad gaat het licht niet uit. Stopt de blijdschap niet. Gaat de vrede niet kapot aan angst. Een sterke stad. De stad van het behoud. Van redding. De stad waarvan de poorten openstaan voor ieder die voor asiel aanklopt. Als Gods oordeel over de wereld gaat, moet je zorgen dat je in die stad bent. Van die stad leren we alvast het lied.

Nu al? Ja, nu al. Want je hebt het lied nodig. Voor de tijd die komt. En nu al bezig is. Het grote wereldgericht is er nog niet. Gods geduld is nog niet ten einde. Wel is duidelijk dat het eraan komt. Rampen en oorlogen, hongersnoden en verwoestende orkanen, botsende volken, onvoorspelbare machthebbers. Zeegeweld en botsingen in het heelal. Het zijn rampen. Het zijn ook waarschuwingen van de Rechter. In verleden, heden en toekomst. Aankondigingen van het oordeel. De mensheid vraagt erom. De mensheid organiseert haar eigen ondergang. Nog houdt God houdt het tegen. Maar eens niet meer. Elke ramp is een stap op weg naar het einde. Niet alleen de profeten, maar ook onze Heer Jezus Christus is daar volstrekt duidelijk in. Of jij het nu gelooft of niet. Er komt een oordeel over deze wereld.

Er blijft maar één stad overeind. De stad van recht en vrede. Het lied van die stad leren we nu al zingen. Zodat we niet vergeten dat die stad er is. Als het kwaad ons treft. Als een ramp ons verbijstert. Als de schepping zich tegen ons keert. Als we gemengeld worden in een oorlog of geraakt worden door een aanslag. Vergeet het niet: Wij hebben een sterke stad! Onaantastbaar voor geweld. Een stad die zich koestert in de genade en vriendschap van de Schepper. Oefen het stadslied vast. Ook al klinkt het misschien nog vreemd. Zodat je eeuwig blijft zingen. 'Wij hebben een sterke stad'.

** waar is die stad?

Waar is die stad? Is het Jeruzalem? Een beetje wel en een beetje niet. Jeruzalem was inderdaad de stad waar de Heer woonde. Daar stond de tempel. Een stad met een bijzondere betekenis. De stad waar God als Koning werd vereerd. Waar Gods kinderen heen-trokken. Elke keer opnieuw. Om vrede te vinden, zegen te ontvangen, nieuw leven te krijgen. Eeuwen lang was het er veilig. Zelfs als rovers en vijanden over de akkers, de dorpen en de kleinere steden heenstreamden, liepen ze stuk op Jeruzalem. De tempel bleef intact. Eeuwen lang.

De profeten gaan heel wat stappen verder. Zij spreken van Jeruzalem, Sion, als de hoofdstad van de wereld. Als de plek vanwaaruit God de wereld bestuurt. Zij kijken verder dan je met je gewone ogen kon zien. Toen en nu. Er lopen geen engelen over straat, maar gewone mensen. Er gebeuren net zoveel ongelukken en misdaden als ergens anders. En toch is het de Godsstad. De stad die eeuwig zou blijven en nooit zou wankelen.

Het is de stad, zegt Jesaja, waar het feestmaal voor alle volken wordt georganiseerd. Waarvan de muren bestaan uit redding en heil. Waar de sfeer is doortrokken van vrede, vreugde en vrijheid. Bestaat er zo'n stad? De enige stad waar je aan het oordeel kunt ontsnappen?

Met de naam Jeruzalem is iets bijzonders gebeurd. Eerst is het: Jeruzalem is de stad waar God woont. Dan verschuift het en wordt het: waar God woont, dat is Jeruzalem. Het krijgt een goddelijke klank. Nog sterker kregen mensen de overtuiging dat de stenen stad Jeruzalem nooit zou vergaan. Omdat God zijn volk niet zou laten vallen. Maar het gebeurde toch. Ten tijde van Jeremia. En na de herbouw kondigt Jezus het opnieuw aan: Jeruzalem zal vertrappt worden, verwoest. Maar dan zullen jullie de Mensenzoon zien, bekleed met macht.

Daar zie je de vervulling van de tempel! Jezus Christus. Hij is de woonplaats van God onder de mensen. Hij is de plek van vrede, verzoening en zegen. Jezus Christus is de vervulling van de Godsstad. Hij is de plek van redding en behoud. De schuilplaats bij wie ieder asiel krijgt die vlucht voor het oordeel. Bij wie ieder mag komen die besef heeft van God. Bij wie ieder verzoening ontvangt voor zonden en onrecht die hij heeft gedaan. Bij wie ieder genezing ontvangt voor schade en verwondingen die hij heeft opgelopen.

Waar is die stad? Waar de schuilplaats in het wereldgericht? Waar de redding uit het kwaad? Bij Jezus Christus! Hij is ons behoud!

** de kracht van de stad

'Wij hebben een sterke stad'. Dat gaat over Jezus Christus, onze schuilplaats, onze toren, onze rots. Waarom is die stad zo sterk? Omdat God er woont en haar bewaart. Ons stadslied bezingt de kracht van de stad. God maakt redding tot een muur en een wal. En God bewaart er de rust. Het is belangrijk om de kracht van je stad goed te kennen.

Een Israelitische stad was meestal op een berg gebouwd. Met een muur om de huizen heen. Vijanden kwamen soms op het idee om te gaan graven in de berg. Dan helpen muren niet zoveel. Ook de berghelling moet worden beschermd. Dat deden de Joden door vanaf de stadsmuur een stuk van de berghelling te bepleisteren. En dat regelmatig te vernieuwen. Uiteindelijk werd de berghelling zo hard als beton. Onze vertaling noemt dat de 'wal', de 'voorwal'. Het zorgt voor extra bescherming: er komt niets doorheen. Zo legt God het heil als muur en wal om zijn stad heen. Niets of niemand kan de verlossing kapot krijgen. Aanvechtingen en verleidingen van buitenaf zullen de inwoners nooit meer bereiken. Gered, verlost, behouden: dat is voor eeuwig.

En ook van binnenuit wordt de stad niet meer bedreigd. Want God bewaart er de vrede, zegt ons stadslied. Vrede onder de inwoners. Mensen zijn van zichzelf onzeker en wisselend. Op mensen kun je uiteindelijk niet bouwen. Maar God bewaart de rust. Hij maakt mensen standvastig, verlost hen van de twijfel, van de onzekerheid, van het wantrouwen, van het egoïsme, van de angst. Niet mensen, maar God bewaart er de vrede. Dat geeft vertrouwen. Dat geeft ruimte voor het leven.

De volksgenoten van Jesaja kenden de beelden. Zij weten wat een sterke stad is. En leren zingen van Gods kracht in en om de stad. Redding als beveiliging. Vrede als cultuur.

Wij hebben een sterke stad! Dan gaat het over onze Heer Jezus Christus. De leeuw van Juda. De hoeksteen van de kerk. Dan gaat het over zijn gemeente, zijn kerk, het nieuwe Sion. Laat Jezus hier leven! Laat Jezus hier te vinden zijn! Hij is de kracht van de stad. Hij is onze verlossing en beveiliging. Voor eeuwig. Hij is onze vrede en ons vertrouwen. Voor eeuwig. Hier gaan mensen op weg naar het nieuwe Jeruzalem.

** hoe kom ik in de stad?

Een sterke stad in een wereld die ten onder gaat. Een plaats van redding en behoud als de oordelen van God over de aarde gaan. Een plek van veiligheid en vrede bij alles wat er gebeurt. Jezus Christus. Is Hij jouw stad? Ben jij erbij?

‘In onze stad wonen de rechtvaardigen’ staat er in ons stadslied. ‘In deze stad zijn de getrouwen binnengegaan’. Rechtvaardigen en getrouwen. Mensen die geen schuld hebben, geen onrecht doen, in de vriendschap van God leven, trouw zijn in de dienst aan de Heer.

Zijn wij dat? Ben ik dat? Nee, absoluut niet! In ons leven is zonde, gebrek, onrecht, egoïsme en ontrouw aanwijsbaar. Maar hoe kunnen mensen dan toch binnengaan in de stad van God? Hoe kunnen ze zo’n lied zingen? ‘Wij hebben een sterke stad. Gods heil en vrede vormen onze kracht. Bij ons wonen alleen rechtvaardigen en getrouwen.’

Lieve mensen, als jij beseft dat jij geen rechtvaardig en trouw mens bent, dan ben jij op weg naar deze stad. Juist als jij beseft dat je dit van jezelf niet bent, is Jezus Christus er, om je zijn jas van rechtvaardigheid en trouw om te slaan. God ziet jou door hem als een rechtvaardig en trouw mens. Hij slaat zijn armen om je heen en redt je van het oordeel. Juist als jij denkt: ik red het niet, ik kan het niet, dan is de Heer er, die je op zijn schouders neemt en je binnen brengt. Binnen de muur van de redding. In de vrede van de stad. Geen wonder dat je ervan gaat zingen!

De mensen die denken dat ze zelf wel wat kunnen, die zitten in die andere stad. Die zich veilig wanen achter hun zelfgemetselde muren. Die denken dat het wel mee zal vallen met Gods oordeel. Of die er helemaal niet bij stilstaan. Die denken dat ze hun eigen geluk en welvaart kunnen organiseren, ook als dat ten koste gaat van anderen. Het is een stad waar zoveel mensen wonen dat ze denken dat hun stad onaantastbaar is. Een stad die schamper doet over zwakheid. Die liefde benoemt als slapheid. Die geloof afdoet als vage praat. Die waarschuwingen afdoet als bangmakerij. Die wijsheid wegzet als regeltjes. En die welvaart en plezier verkoopt voor het ware geluk. Maar die stad gaat eraan!

Is het overdreven om zo scherp het onderscheid te tekenen? Is er wel zo’n duidelijke scheidlijn tussen gelovigen en niet-gelovigen? Kun je ooit zingen van de ondergang van de wereldstad? Ja, toch wel. Als je inziet hoe de wereld zich tegen de Schepper verheft. Als je ontdekt hoe mensen de Schepper de rug toekeren. Als je merkt hoe onrecht en haat het leven vergiftigen. Als je beseft hoe zwak je zelf bent in allerlei opzicht. Dan kun je uitkijken naar de vernietiging van het kwaad. Naar de doorbraak van de overwinning.

Jesaja leert ons het stadslied. Het volkslied van de Godsstad. Om alvast te oefenen. Een spannend lied. Want je zingt het in een vijandige wereld. Het zet je leven weer op spanning. Wie ben ik? Waar doe ik het voor? Waar draait het om? Welke keuzes maak ik? Zo scheurt dit lied het aardse leven open. Er valt hemels licht. Op onze identiteit. Op onze verbondenheid. Op onze strijd. Op onze toekomst.

'Wij hebben een sterke stad – het is de Heer!
Gods heil en vrede vormen onze kracht
Hier wonen de rechtvaardigen en getrouwen
zij die bij Jezus Christus schuilen
Hier worden wij bewaard voor het oordeel
Dit wordt het nieuwe Jeruzalem
Leven met God voor eeuwig'

Amen